

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoP/52/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5816202373
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erik Varga
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2017:5816202373.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Erika Vargu a členov senátu - sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Róberta Urbana, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti M.: Z. O., nar. XX.X.XXXX a N. G., nar. XX.XX.XXXX, obe bytom u matky, obe v konaní zastúpené kolíznym procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo, a toho času už plnoleté dieťa: M. M. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, právne zastúpená JUDr. Máriou Vevurkovou, advokátkou so sídlom M. XXX, G., deti rodičov: matka - M. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. O. K. XXX/XX, I., právne zastúpená JUDr. Máriou Vevurkovou, advokátkou so sídlom M. XXX, G., a otec - Z. M., nar. XX.X.XXXX, bytom K. XXX, I., právne zastúpený JUDr. Slavomírom Bachyncom, advokátom so sídlom O. XXX, o návrhu matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti, na základe odvolania matky, otca a M. M. M. proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č.k. 4P/61/2016-136 zo dňa 7.2.2017 v spojení s dopŕňacím rozsudkom Okresného súdu Námestovo č.k. 4P/61/2016-163 zo dňa 23.3.2017, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1.Napadnutým rozsudkom č.k. 4P/61/2016-136 zo dňa 7.2.2017 okresný súd zvýšil vyživovaciu povinnosť otca na maloletého Z. O. na sumu 120 eur mesačne a na maloletú N. G. na sumu 100 eur mesačne, obe s účinnosťou od 11.5.2016. Súčasne vyslovil zmenu poslednej úpravy vyživovacej povinnosti vykonanej rozsudkom Okresného súdu Námestovo č.k. 4P/25/2010-39 zo dňa 10.6.2010.

2. Súd prvej inštancie vychádzal z toho, že v čase poslednej úpravy vyživovacej povinnosti bol otec maloletých nezamestnaný (od roku 2009 mal pozastavenú živnosť) a poberal dávku v hmotnej núdzi vo výške 118 eur. Z tohto príjmu splácal dlh voči Sociálnej poisťovni vo výške 65 eur mesačne. Býval u svojich rodičov a výživné v tom čase platil nepravidelne, v závislosti od toho, ako mu to vyšlo. Matka maloletých detí bola v uvedenom období poberateľkou čiastočného invalidného dôchodku vo výške 153 eur a prídavkov na tri deti. Bývala v spoločnej domácnosti s matkou a bratom, pričom matke prispievala na chod domácnosti mesačne sumou 50 eur. Na základe toho okresný súd uzavrel, že finančná situácia rodičov maloletých detí sa za posledných 7 rokov výrazne nezmenila.

3.S poukazom na § 78 ods. 1 Zákona o rodine (citovaný v napadnutom rozsudku) však súd prvej inštancie konštatoval, že k zmene pomerov došlo na strane maloletých detí, ktoré majú podstatne vyššie nároky ako v čase posledného rozhodovania súdu o výške výživného, keďže študujú na strednej škole. Tu zdôraznil, že otec maloletých detí sa absolútne nesnaží zmeniť svoju finančnú situáciu, nakoľko už 8 rokov je jeho príjem nemenný a žije len z dávok sociálnej pomoci. Hoci ani matka maloletých detí nepracuje, avšak táto má preukázateľné zdravotné problémy, pre ktoré jej bránia zamestnať sa. Okrem osobnej starostlivosti o maloleté deti sa ale matka nemalou mierou podieľa aj na financovaní výdavkov spojených s ich výchovou. V danej spojitosti okresný súd neuveril tvrdeniam otca, že sa snaží nájsť si prácu, nakoľko nie je možné, aby si za 8 rokov nedokázal nájsť zamestnanie a nechal sa živiť svojou matkou, resp. priateľkou. Zjavne mu teda unikla jeho základná priorita a to výživa maloletých detí.

4.S ohľadom na opísané súd prvej inštancie zvýšil vyživovaciu povinnosť (ako je špecifikované v bode 1 tohto odôvodnenia), pričom konštatoval, že na strane otca nie je žiadna objektívna prekážka, ktorá by mu bránila zamestnať sa a podieľať sa adekvátnou čiastkou na výžive maloletých detí.

5.Začiatok plnenia zvýšenej vyživovacej povinnosti stanovil odo dňa podania návrhu, nie od matkou požadovaného dátumu - 1.3.2016, t.j. od času, kedy požiadala Centrum právnej pomoci o spísanie návrhu. Poukázal totiž na to, že zo spisu vyplýva udelenie plnej moci - matkou dňa 9.3.2016 - na zastupovanie advokátovi JUDr. Antonovi Tabačákovi, ktorý dňa 11.3.2016 podal návrh vo veci.

6.Následne vo vzťahu k zmeškanému výživnému súd prvej inštancie uviedol, že zvýšil výživné od 11.3.2016, preto za obdobie od 11.3.2016 do 7.2.2017 vznikol nedoplatok na výživnom u maloletého Z. O. vo výške 675 eur a u maloletej N. G. vo výške 630 eur, ktoré otcovi uložil zaplatiť do 12 mesiacov od právoplatnosti rozsudku

7.Vo zvyšnej časti - čo do sumy 160 eur u maloletého Z. O. a do sumy 150 eur u maloletej N. G. - okresný súd návrh zamietol s tým, že stanovené výživné zohľadňuje nielen potreby maloletých detí, ale aj reálne možnosti a schopnosti otca.

8.Napokon, o trovách konania rozhodol okresný súd podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

9.Doplňacím rozsudkom Náместovo č.k. 4P/61/2016-163 zo dňa 23.3.2017 okresný súd zvýšil vyživovaciu povinnosť otca na M. M. M. s účinnosťou od 11.5.2016 na sumu 150 eur mesačne. Východiskovo vymedzil, že nedopatrením nebolo rozhodnuté o zvýšení výživného na menovanú, preto s poukazom na § 225 CSP vychádzajúc zo záverov predtým vykonaného dokazovania rozhodol aj o zvýšení výživného na menovanú. Konštatoval pritom identické skutkové zistenia a závery argumentujúc, že k zmeneným pomerom došlo aj na strane M. M. M., ktorá má podstatne vyššie nároky, ako v čase posledného rozhodovania o výške výživného. Na základe toho považoval za potrebné zvýšiť vyživovaciu povinnosť na sumu 150 eur.

10.Identickým spôsobom (ako v prvom rozsudku) odôvodnil aj nepriznanie výživného od 1.3.2016. Zmeškané výživné za obdobie od 11.3.2016 do 7.2.2017 na M. M. M. určil vo výške 992,75 eur, ktoré uložil otcovi zaplatiť do 12 mesiacov od právoplatnosti rozsudku.

11.O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol opäť podľa § 52 CMP tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na ich náhradu.

12.Proti prvému rozsudku, upravujúcemu vyživovaciu povinnosť k maloletým deťom Z. O. a N. G. (bod 1 tohto odôvodnenia) podal odvolanie otec a domáhal sa zrušenia rozhodnutia a vrátenia veci na nové konanie rozhodnutie, alternatívne zamietnutia návrhu v celom rozsahu. Mal za to, že dostatočne preukázal, že za posledné roky od času, kedy z finančných dôvodov súvisiacich s nedostatkom práce, zrušil živnosť, sa snaží zamestnať rôznymi spôsobmi. Navštevoval rôzne firmy a živnostníkov, ktorí mu však odmietli poskytnúť zamestnanie, resp. sa ho (živnostníci) snažili využiť na dočasnú prácu a následne mu zmluvu aj tak neposkytli. Dostatočne teda popísal svoju životnú situáciu/stav, do ktorého sa nedostal vlastným zavinením. Zdôraznil, že je evidovaný na Úrade práce, avšak z evidencie by bol už dávno vyradený, pokiaľ by mal iný príjem, resp. nezháňal pracovné ponuky a neprijal pracovnú ponuku poskytnutú úradom.

13.Ďalej odvolateľ akcentoval, že ľudia sa v tamjšom regióne živia ubytovaním turistov, čo robili aj s matkou maloletých detí za trvania spoločnej domácnosti, keď prerobili zadné stavy na penzión. Nehnutelnosť, kde ubytovávali, ostala matke maloletých detí, má tri poschodia, kde je možnosť ubytovať cca 14 ľudí. Luxusné auto, na ktorom sa má voziť, je 8 ročný Peugeot 207 sw patriaci jeho priateľke. Čo sa týka rodinného domu v jeho vlastníctve (na priloženej fotografii), ide o viac ako 80 ročnú napoly rozpadnutú drevenicu, na ktorú rekonštrukciu nemá prostriedky, nakoľko úspory investoval do nehnuteľnosti matky detí.

14.Otec maloletých detí zhrnul, že s rozhodnutím súdu nesúhlasí, nakoľko matke maloletých detí zanechal spoločne vytvorený majetok, ktorým táto získavala a získava prostriedky na výchovu maloletých detí. Uvedené je zrejme najmä z toho, že sama nevedela vysvetliť odkiaľ berie prostriedky na domácnosť, ktoré výdavky boli viac ako dvojnásobne ako oficiálny príjem. Pripomenul aj skutočnosť, že on síce nemal prostriedky na obhajobu, matka maloletých detí má však právnu zástupkyňu, dokonca ho nechala za odplatu sledovať detektívom.

15.Záverom odvolateľ poukázal na nepreskúmateľnosť rozsudku v časti opomenutia výroku a odôvodnenia rozhodnutia týkajúcej sa plnoletej dcéry M. M..

16. Odvolanie voči tomuto rozsudku podali taktiež matka maloletých detí a M. M. M. a domáhali sa jeho zmeny v podobe rozhodnutia v súlade s podaným návrhom. Matka zdôraznila, že súdom určené výživné nezodpovedá potrebám detí a ich veku a už vôbec nie schopnostiam a možnostiam otca detí. V konaní bolo preukázané, že o všetky deti sa stará výlučne bez pomoci otca ich matka, ktorá im aj zabezpečuje všetku starostlivosť vrátane uhrádzania všetkých nákladov. Otec sa s deťmi nestýka a neprejavuje o ne záujem. Naopak, obrana otca spočívala v tvrdeniach, že nemá možnosť nájsť si prácu, bola v konaní spoľahlivo vyvrátená a boli aj predložené dôkazy, že otec pracuje, avšak bez pracovnej zmluvy, z čoho je zrejmé, že si dokáže zabezpečiť dostatočný príjem. Otec pred súdom vypovedal, že navštevuje pohostinstvá, dokonca niekoľkokrát v týždni, je fajčiar, používa osobné motorové vozidlo, pričom všetky uvedené skutočnosti len svedčia o životnej úrovni otca, ktorú by si, ak by boli pravdivé jeho tvrdenia, že je len poberateľom dávky v hmotnej núdzi, nemohol a nedokázal zabezpečiť. Otec v konaní neuvádzal pravdu, jeho tvrdeniami sa snažil súd zavádzať, že si nedokáže prácu nájsť a nepracuje. Bola mu niekoľkokrát ponúkaná práca, ktorú odmietol bez vážneho dôvodu. V tejto spojitosti predložila množstvo pracovných ponúk uverejnených v regionálnom periodiku č. 8 zo dňa 28.2.2017 „Naša Orava“. Pokiaľ sú niektoré inzeráty na prácu v zahraničí, podotkla, že otec detí už za prácu do zahraničia vycestoval a bol napr. v USA tri mesiace, taktiež pracoval v Rakúsku. Ak by otec predsa len trval na tom, že chce pracovať na Slovenku, matka mu možnosť zamestnať sa na trvalý pracovný pomer vybavila a to tak, že zavolala na inzerát ponúkajúci prácu v jeho obore a zabezpečila mu možnosť stretnutia, ktoré si už mal dohodnúť sám otec. O tejto skutočnosti otca informovala prostredníctvom sms správ. Z nich vyplýva, že pri prvej ponuke sa jednalo o prácu v blízkosti obydlija otca s možným nástupom ihneď, v druhom prípade sa jednalo o prácu na území SR bez potreby vycestovania do zahraničia. Otec na uvedené nereagoval, o prácu záujem neprejavil. Ďalej predložili súdu „čestné prehlásenie“ Y. E., ktorý bol prítomný pri tom, ako bola otcovi ponúkaná práca, ktorú otec bez udania dôvodu neprijal. Ďalej predložila „čestné prehlásenie“, ktoré svedčí o nezájme otca nájsť si prácu, ako aj o nepravdivých vyjadreniach, že nemá možnosť prácu si nájsť. Zároveň otec nepredložil a nepreukázal žiadnu objektívnu okolnosť, ktorá by mu bránila pracovať a dosahovať príjem. Taktiež netrpí žiadnymi zdravotnými problémami, ani neboli u neho preukázané iné obmedzenia, ktoré by ho diskvalifikovali z trhu práce.

17. Za týchto okolností je odvolateľka toho názoru, že otec sa bez ďalšieho vzdal možného príjmu a je potrebné mu výživné určiť tak, akoby pracoval a príjem dosahoval. Výživné stanovené okresným súdom sa bežne priznáva maloletým deťom vo veku 2 rokov, pričom v predmetnom prípade ide o študentov strednej školy a osemročného gymnázia. Z tohto dôvodu stanovené výživné nedokáže pokryť základné potreby detí, ktorých výdavky boli súdu predložené. Všetky deti majú záľuby, venujú sa športu, hre na hudobných nástrojoch, denne cestujú do školy, je potrebné ich živiť a šatiť. V konaní tiež preukázala opak tvrdenia otca, že je nemajetný. Predložila totiž množstvo listov vlastníctva, z ktorých vyplýva, že otec je podielovým spoluvlastníkom nehnuteľnosti, je vlastníkom rodinného domu, motorky, skútra. Matka taktiež vie, že otec spolu so svojou partnerkou sú častými návštevníkmi rôznych reštaurácií a pohostinských zariadení. Životná úroveň otca teda značne presahuje jeho deklarované príjmy, ako aj životnú úroveň jeho detí, ktoré sa musia denne uskrňovať a žijú vďaka finančnej pomoci príbuzných, ktorí supľujú vyživovaciu povinnosť otca. Dodala, že všetky deti majú túžbu po skončení strednej školy pokračovať vo vzdelaní na vysokej škole.

18. Matka tiež nesúhlasila s určením výživného až od 11.5.2016. Tým, že sa obrátila so žiadosťou na Centrum právnej pomoci, urobila všetko, čo bolo pre ňu v danej situácii dostupné, aby docielila zvýšenie výživného. Preto je toho názoru, že súd mohol túto okolnosť posúdiť ako hodnú osobitného zreteľa a výživné zvýšiť späť od marca 2016. Okrem iného súd z priložených spisov musel mať preukázané, že v čase posledného rozhodovania o výživnom v roku 2010 matka dokonca napriek jej návrhu na zvýšenie výživného na maloleté deti súhlasila s jeho znížením z dôvodov na strane otca, ktorý uvádzal, že nemá prácu a príjem a že sa vynasnaží svoju situáciu zlepšiť a následne bude matke prispievať zvýšeným výživným. Sľuby otca zostali len v rovine nesplnených tvrdení.

19. Napokon odvolateľky napadnutému rozhodnutiu vytýkali, že v ňom absentuje výrok ohľadne výživného na najstaršie dieťa M. M.. Táto v priebehu konania nadobudla plnoletosť a súd s ňou mal pokračovať v konaní ako s účastníkom - plnoletým dieťaťom, ktorý (účastník) sa nechal v konaní zastupovať svojou matkou na základe udelenej plnej moci.

20. Otec maloletých detí podal odvolanie aj proti dopĺňaciemu rozsudku a aj v tomto prípade navrhol jeho zrušenie a vrátenie vecí na nové konanie/rozhodnutie, alternatívne zamietnutie návrhu matky v celom rozsahu. Mal za to, že podľa § 255 ods. 1 CSP síce môže súd rozhodnúť o časti predmetu konania,

avšak návrh na doplnenie rozsudku v danom prípade nepodala ani jedna zo strán. Rozsudok súdu je podľa neho potrebné zrušiť aj z dôvodu, že procesným postupom nešlo o doplniaci rozsudok, ale o nové konanie a rozhodnutie. Vzhľadom k tomu, že voči rozsudku OS Námestovo zo dňa 7.2.2017 bolo podané odvolanie, išlo by o porušenie zásady ne bis in idem, nakoľko o výživnom na M. M. bolo už rozhodované v predchádzajúcom konaní a rozsudok nie je doteraz právoplatný.

21.Okrem toho ale zdôraznil, že v konaní bolo dôvodné podozrenie, že matka detí má ďalší príjem z prenájmu nehnuteľnosti za účelom ubytovania turistov, ktorý zatajila. Toto bolo potrebné preveriť buď ohliadkou na mieste samom, alebo výsluchom účastníkov konania, súd však zamietol jeho návrhy na vykonanie dokazovania ohľadne tejto otázky. Zopakoval, že s matkou vybudovali ubytovacie zariadenie v turisticky zaujímavej lokalite v blízkosti lyžiarskych vlekov a Západných Tatier, ktoré po jeho odchode zo spoločnej domácnosti naďalej prevádzkuje matka maloletých detí, zatiaľ čo on ostal bez príjmu a aj bez práce. Nepriamo o nezdokladovanom príjme matky svedčí aj tá skutočnosť, že jej deklarované výdavky na deti sú až 3 násobne vyššie ako preukázaný príjem. V číselnom vyjadrení je rozdiel 5.000 až 7.000 eur ročne, pričom pri takomto deficite domácnosti by sa domáhali zvýšenia výživného skôr ako po deviatich rokoch. Dodal, že pracoval, hoci len na aktivačných prácach v obci a opakovane si hľadal lepšiu prácu a príjem. Z nízkeho príjmu musí zabezpečiť živobytie, cestovné náklady a iné nevyhnutné materiálne potreby. Býva v E. u matky a pracuje na aktivačných prácach v obci Habovka.

22.Napokon doplniaci rozsudok napadla odvolaním aj plnoletá M. M. M. a domáhala sa jeho zmeny v podobe rozhodnutia v súlade s podaným návrhom. Stanovené výživné vo výške 150 eur považovala za nepostačujúce, nakoľko nepokrýva jej výdavky. Zdôraznila, že v konaní bolo preukázané, že takmer všetky výdavky na ňu hradí matka, otec prispieva len výživným v sume 45 eur mesačne. Táto suma zodpovedá mesačnému cestovnému do školy a zďaleka teda nedokáže pokryť ani len bežné výdavky. Otec sa s ňou nestýka, ani o ňu neprejavuje záujem. Otec je zdravý, v konaní nepreukázal žiadny relevantný dôvod, ktorý by mu bránil pracovať a mať príjem, z ktorého by dokázal výživné v požadovanej výške platiť.

23.Odvolateľka v priebehu konania nadobudla plnoletosť, ale stále je študentkou strednej školy Gymnázia v Tvrdošíne a nemá možnosť si sama zadovážiť príjem za účelom úhrady svojich výdavkov. Po skončení gymnázia má záujem pokračovať v štúdiu na vysokej škole, z ktorého dôvodu si už podali prihlášky, s čím sú spojené náklady v podobe úhrady poplatku za podanie prihlášok, cestovné na prijímacie pohovory, zabezpečenie si dostupnej študijnej literatúry a pod. V rámci prípravy na pohovory, nakoľko sa hlási aj na policajnú akadémiu, chodí 2x do týždňa plávať do najbližšej funkčnej krytej plavárne, t.j. do Dolného Kubína, nakoľko časť prijímacích pohovorov je zameraná aj na preukázanie fyzickej zdatnosti uchádzačov. Pred súdom prvej inštancie boli preukázané základné výdavky odvolateľky v podobe výdavkov na stravu v sume 100 eur, oblečenie 30 eur, hygienické potreby 20 eur, školské pomôcky 15 eur, kredit na mobil 10 eur, záujmy a krúžky 30 eur, lieky 10 eur, cestovné do školy 40 eur. Dodala, že v konaní predložené dôkazy preukazujú, že otec jednak pracuje (fotky a správa súkromného detektíva), a zároveň bolo čestnými prehláseniami preukázané, že mu práca ponúknutá bola. Otec ju však odmietol bez toho, že by mu v tom bránila nejaká dôležitá prekážka. Odvolateľka vídava svojho otca a vie, že je silný fajčiar a denne vyfajčí minimálne škatuľku cigariet. Taktiež má vedomosť o tom, že je vlastníkom viacerých nehnuteľností v katastri obce I., ako aj J., vlastníkom motorky a podielovým spoluvlastníkom k nehnuteľnostiam. Taktiež navštevuje pohostinstvá, čo vo svojom súhrne svedčí o nie nízkej životnej úrovni otca.

24.V písomnom vyjadrení matky a M. M. M. k odvolaniu otca tieto zopakovali, že stanovenú výšku výživného považujú za neadekvátnu a neprimerane nízku. Poukázali na to, že otec pred súdom zámerne vo svojich tvrdeniach zavádza, že nemá možnosť nájsť si prácu, napriek tomu, že už niekoľko rokov je nezamestnaný, vedený ako uchádzač o zamestnanie, v skutočnosti si privyrába a pracuje, čo potvrdzuje predložená správa detektívnej služby. Napriek tomu, že súd prvej inštancie tento dôkaz nehodnotil, majú za to že sa jedná o zákonne získaný dôkaz a súdu nič nebráni naň prihliadnúť. V tejto spojitosti tiež dodali, že otec má kvalifikáciu na vykonávanie práce pilčík aj zvärač. Pokiaľ v odvolaní poukázal na to, že musí platiť cestovné, uviedli, že na aktivačné práce chodí otec dvakrát do týždňa z Tvrdošína do Habovky a späť na osobnom motorovom vozidle, pričom nič mu nebráni využívať prostriedky hromadnej dopravy. Ak by boli tvrdenia otca o jeho nízkom príjme pravdivé, určite by využíval lacnejšiu alternatívu.

25.V reakcii na argumentáciu o spoločne nadobudnutom majetku uviedli, že otec nijaký hodnotný huteľný majetok matke neprenechal a už vôbec nie nehnuteľný. Navyše predmetom v tomto konaní nie je vyporiadanie majetku zo zaniknutého BSM, ale výživné pre deti. Svoje príjmy súdu matka riadne zdokladovala a výslovne uviedla, že so zabezpečením potrieb pre deti jej vypomáhajú príbuzní, ktorí

tým supľujú povinnosť otca podieľať sa na výžive detí. Matka popiera, že by poskytovala akékoľvek ubytovacie služby. Rodinný dom, v ktorom býva spoločne s deťmi nie je výlučným vlastníctvom a je v podielovom spoluvlastníctve ďalších dvoch spoluvlastníkov. Matka je spoluvlastníčkou v 1/3. Podľa aktuálnej informácie matky v súčasnej dobe pracuje otec na drevenici na Malom Borovom, kde majiteľ firmy je P. J. (C. XXX). Následne poukázali na inštitút potenciality ako základnej zásady pri určovaní výživného. Za absurdné označili tvrdenia otca, že matka sa mala dožadovať zvýšenia výživného už skôr. Otec totiž zneužil ústretovosť matky, keď žiadala v roku 2010 zvýšiť výživné, nakoniec však došlo k zníženiu vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom a to z dôvodu, že otec prehlásil, že má dočasnú zlú finančnú situáciu. Záverom poznamenali, že otec nevyužíva svoje subjektívne vlastnosti a nadobudnuté zručnosti, čo nemôže byť na ťarchu detí, odkázaných na výživu svojich rodičov a nepreukázal, z akého dôvodu tieto možnosti nevyužíva a nie je schopný si dlhodobo zabezpečiť adekvátne zamestnanie.

26. Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení k predloženým odvolaniam odporučil napadnutý rozsudok potvrdiť. Dodal, že dňa 10.4.2017 si otec prevzal ako uchádzač o zamestnanie predvolanie na výberové konanie - pohovor do firmy Stavinek s.r.o., ktoré sa konalo dňa 12.4.2017 na pozíciu inštalatér, v ktorom odbore je otec vyučený. Na uvedený termín sa nedostavil, ani sa neospravedlnil, neuviedol dôvod, na základe čoho bol vyradený z evidencie uchádzačov o zamestnanie pre nespoluprácu. Kolízny opatrovník dodal, že maloletým deťom rastú výdavky a potreby súvisiace s vekom. Určenú výšku výživného preto považuje za adekvátnu veku a potrebám detí.

27. V následnom vyjadrení došlom súdu dňa 22.6.2017 matka detí a M. M. M. navrhli vyžiadať od Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo informáciu o tom, kedy bol otec detí vyradený z evidencie uchádzačov o zamestnanie a z akého dôvodu k jeho vyradeniu došlo.

28. V písomnom vyjadrení došlom dňa 12.7.2017 matka detí a M. M. M. uviedli/odkázali na vyjadrenie kolízneho opatrovníka, ktoré má potvrdzovať skutočnosti uvádzané v ich odvolaniach, t.j. nedôvodné odmietanie pracovných ponúk zo strany otca.

29. Napokon, kolízny opatrovník v správe zo dňa 13.4.2017 potvrdil, že otec detí bol vyradený z evidencie uchádzačov o zamestnanie na dobu 6 mesiacov z dôvodu nespolupráce, nakoľko sa nedostavil na výberové konanie.

30. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 2 ods. 1 CMP v spojení s § 34 CSP), po zistení, že odvolanie podali subjektívne legitimovaní účastníci konania (§ 2 ods. 1 a § 7 CMP v spojení s § 359 CSP) v zákonom stanovenej lehote (§ 2 ods. 1 CMP v spojení s § 362 ods. 1 CSP), preskúmal vec v rozsahu vyplývajúcom z ustanovení § 65 CMP až 67 CMP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 2 ods. 1 CMP v spojení s § 385 ods. 1 CSP a contrario, za súčasnej aplikácie § 219 ods. 3 CSP a § 378 CSP) napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie podľa § 389 ods. 1 písm. b/ v spojení s § 391 ods. 1 CSP a § 2 ods. 1 CMP.

31. Základné východisko okresného súdu, že predpokladom zmeny skoršieho rozhodnutia o výživnom je ustálenie (podstatnej) zmeny pomerov zainteresovaných osôb (§ 78 ods. 1 ZoR - citovaný v napadnutom rozsudku) je správne/náležité. Vo všeobecnosti žiaducim a prípustným je (pochopiteľne) aj použitie zákonného inštitútu potenciality pomerov výživou povinnej osoby. Zmyslom predmetného osobitného rodinnoprávneho inštitútu (potentiality) je totiž kompenzovať postavenie slabšieho subjektu v rodinnoprávnom vzťahu (v danom prípade výživou odkázaného dieťaťa) a to tak, že umožňuje hodnotiť nielen reálne dané okolnosti a pomery, ale za určitých podmienok aj vychádzať z domnienky existencie určitých skutkových okolností (prednosť pred princípom fakticity). Predpokladom účinného využitia predmetnej fikcie je však existencia relevantných skutkových zistení. Aplikácia dotknutého inštitútu totiž nemôže byť bezbrehá, nakoľko z hľadiska práva účastníka konania na odôvodnenie súdneho rozhodnutia (ako neoddeliteľnej súčasť základného práva na spravodlivý súdny proces, resp. ústavného práva na súdnu a inú právnu ochranu) musí odôvodnenie rozhodnutia obsahovať presvedčivé a konkrétne argumenty, opodstatňujúce postup v zmysle § 75 ods. 1 ZoR.

32. Z opísaného aspektu v napadnutom rozsudku (vrátane jeho doplneného znenia) absentuje zásadný skutkový záver súdu v podobe číselného stanovenia/vymedzenia aspoň určitého rozmedzia výšky príjmu, z ktorého okresný súd (na účely určenia konkrétnej výšky vyživovacej povinnosti) vychádzal. V tejto spojitosti platí, že ak mieni súd prvej inštancie vychádzať z konštatovania možnosti uplatnenia sa otca v určitej profesii (na základe napr. dosiahnutého vzdelania, alebo doterajšej praxe), musí

mať kvalifikovaným spôsobom (napr. z relevantne zverejňovaných štatistických informácií) overenú/ustálenú výšku platu v takejto profesii (a v danom regióne) dosahovanú. V tomto smere však napadnutý rozsudok postráda akúkoľvek preskúmateľnú úvahu, t.j. nevyplýva z neho (ani len približne), akú čiastku predstavuje ten potencionálny príjem (ktorý by otec mohol dosahovať), z ktorého následne výživné určoval.

33. Pokiaľ ide o samotnú zmenu pomerov - ako právny základ zmeny výšky vyživovacej povinnosti - súd prvej inštancie len konštatoval, že deti majú podstatne vyššie nároky ako v čase poslednej úpravy, opäť však bez konkrétnej špecifikácie, k akému navýšeniu nákladov na výchovu maloletých detí došlo a ktoré (zvýšené) výdavky vyhodnotil okresný súd za opodstatnené. Opísaná miera všeobecnosti - bez konkrétnych úvah - okresného súdu bráni preskúmateľnosti tohto určujúceho záveru.

34. V odôvodnení napadnutého rozsudku tiež niet jedinej zmienky o tom, ako sa okresný súd vysporiadal so základnou obranou (t.j. či je alebo nie je dôvodná) otca maloletých detí o príjme matky z ubytovania turistov a v tejto súvislosti namietanou disproporciou medzi jej príjmom (ktorý je výrazne nižší) a prezentovanými nákladmi na výchovu detí. Zároveň súd prvej inštancie nevysvetlil, prečo nevykonal dokazovanie na preukázanie týchto skutočností, obdobne neučinil (nevysvetlil) ani v prípade matkou navrhovaného dokazovania predloženými výstupmi detektívnej kancelárie.

35. Opísané nedôslednosti vo svojom súhrne mimo rámca akejkoľvek pochybnosti predstavujú porušenie práva na spravodlivý proces, a sú takého rozsahu, že ich odstránenie presahuje zmysel odvolacieho (prieskumného) konania. Na základe toho krajský súd pristúpil k zrušeniu napadnutého rozsudku (vrátane dopĺňacieho, čím súčasne odpadá odvolacia námietka otca o nesprávnom procesnom postupe súdu pri vydávaní dopĺňacieho rozsudku).

36. Zároveň odvolací súd upriamuje pozornosť okresného súdu na rozpor medzi znením výroku, kde je zvýšenie vyživovacej povinnosti stanovené s účinnosťou od 11.5.2016, zatiaľ čo v odôvodnení (v jeho bode 25), okresný súd vyčísluje zvýšenie výživného od 11.3.2016. Navyše aj predmetný výpočet zmeškaného výživného neobsahuje dostatok podkladových informácií (pre jeho preskúmateľnosť), predovšetkým v akej výške bolo výživné otcom v rozhodnej dobe plnené.

37. V ďalšom postupe preto okresný súd opätovne rozhodne o návrhu na zvýšenie vyživovacej povinnosti voči všetkým 3 deťom (v rámci jedného rozsudku), pričom po príslušnom doplnení dokazovania (aktuálne potrebným sa javí minimálne vykonať dokazovanie v súvislosti s vyradením otca z evidencie nezamestnaných pre nespokojnosť) predloží/sformuluje dôslednú a preskúmateľnú argumentáciu (konkrétne úvahy) vo vzťahu ku všetkým vyššie vytknutým nedôslednostiam. V prípade ak nemieni vykonať jednotlivé navrhované dôkazy, presvedčivo vysvetlí dôvody svojho postupu a opätovne rozhodne aj o trovách konania.

38. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním senátu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Dovolanie je podľa § 420 CSP prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne

(dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolanie možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k niektorej z uvedených väd. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada. Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom. Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť zastúpenia advokátom neplatí v prípadoch upravených v § 429 ods. 2 CSP.